

Wat is goed voorraadbeheer op een hartcatheterisatiekamer?

“Beheersing van de cost drivers.”

Inleiding

De stijgende kosten binnen de gezondheidszorg in combinatie met een beperkt beschikbaar budget zorgt ervoor dat er continu kritisch gekeken moet worden naar kosten. En waar over het algemeen personeel de grootste kostenpost vormt geldt dit niet voor een hartcatheterisatiekamer (HCK). Daar zijn de **materiële kosten** (80-85% van het totale budget) **de cost drivers** en zorgen voor grote financiële uitgaven. Daar komt bij dat de focus op een HCK over het algemeen ligt op innovatie en klinische performance waardoor voorraadbeheer minder aandacht krijgt en vaak wordt uitgevoerd door niet daarvoor opgeleide professionals.

Goed voorraadbeheer leidt onder andere tot **minder voorraad(waarde) en lagere dervingskosten**. Daarnaast kan veel tijd worden bespaard welke vervolgens kan worden besteed aan zorg voor de patiënt. Een mooie bijkomstigheid in tijden van personele krapte in de zorg.

In deze whitepaper geef ik antwoord op de vraag wat goed voorraadbeheer op een HCK inhoudt en wat dit betekend voor de dagelijkse praktijk.

Materiaal Advies Commissie (MAC)

Het is van groot belang dat overzicht en controle op het assortiment binnen de HCK wordt gerealiseerd. Maar al te vaak gebeurt het dat op basis van individuele voorkeuren en wensen van medisch specialisten (dure) materialen op voorraad worden genomen. Gevolg is meer voorraad en dus voorraadwaarde, meer benodigde fysieke ruimte en een hoger risico op het verlopen van de vervaldatum. Een **Materiaal Advies Commissie (MAC)** kan hier uitkomst bieden. Idealiter zijn de volgende disciplines vertegenwoordigd in een MAC:

- Gebruikers van de materialen;
- Inkoopafdeling;
- Afdeling Logistiek;
- Management.

De MAC bespreekt onder andere binnengekomen aanvragen voor nieuwe materialen en neemt hier een besluit over. Hierbij wordt aandacht besteed aan product, prijs en proces. Op deze wijze wordt voorkomen dat op basis van individuele voorkeuren en wensen materialen in het assortiment worden opgenomen welke vergelijkbare doelen dienen als materialen uit het bestaande assortiment, worden financiële consequenties van aanvragen inzichtelijk gemaakt en worden nieuwe materialen via de juiste weg toegevoegd aan het assortiment.

Uitdaging voorraadbeheer HCK

Het op voorraad hebben van de juiste materialen is van essentieel belang op een HCK. Groot verschil met bijvoorbeeld een operatiekamer is dat een procedure op de HCK vaak als diagnostisch onderzoek begint. Pas op **het allerlaatste moment** wordt besloten of behandeling noodzakelijk en/ of mogelijk is en welk materiaal (bijvoorbeeld een coronaire stent) hiervoor nodig is.

Op een HCK wordt veel gebruik gemaakt van decentrale **HCK-specifieke voorraad**. Dit betekent dat materialen vaak rechtstreeks vanuit de centrale 'goederenontvangst' doorgaan naar de HCK. Een HCK dient daarom uitgerust te zijn met een ruimte waar materialen binnen komen, uitgepakt en ingeboekt kunnen worden. Opslag van (steriele) materialen op een HCK dient te voldoen aan de eisen welke hieraan vanuit de richtlijnen gesteld worden. De juiste hoeveelheid (par-levels), geen verlopen materialen, geen schade aan verpakkingen, overzichtelijke opslag en het hanteren van het **FEFO principe** (First Expired First Out).

Het grote aantal verschillende leveranciers ten behoeve van een HCK maakt dat er vaak minder aandacht is voor **contract- en leveranciersmanagement**. Een ander gevolg hiervan is dat er veel in kleinere hoeveelheden besteld wordt. Kleine contracten geven een lastige onderhandelingspositie en veel administratie voor de Inkoopafdeling. Regelmatig overleg met een strategisch inkoper (onderdeel van de MAC) is van groot belang. Het management van de HCK dient betrokken te worden bij contractgesprekken en onderhandelingen met leveranciers. Er dienen onder andere afspraken te zijn over:

- Performance (leverbetrouwbaarheid);
- Minimale vervaldatum;
- Retourproces en orders.

Op veel HCK's wordt voorraadbeheer uitgevoerd door niet daarvoor opgeleide professionals (bijvoorbeeld secretariaat of verpleegkundigen). De afdeling is hiermee afhankelijk van individuele medewerkers en dit gaat tevens ten koste van personele bezetting. Kennis van materialen en de historie van bestelhoeveelheden zit vaak in hoofden van deze individuen.

Idealiter is het voorraadbeheer binnen de HCK in handen van afdeling Logistiek binnen het ziekenhuis en de dienstverlening is vastgelegd in een **Service Level Agreement (SLA)**. Zij bepalen welke materialen besteld dienen te worden aan de hand van par-levels en plaatsen deze bestellingen. In geval van backorders of andere problemen onderhouden zij het contact met de Inkoopafdeling en/of de leverancier. Zij ontvangen de materialen, pakken deze uit, boeken ze in en plaatsen het in de voorraad van de HCK. Daarnaast verzorgen zij de retourorders. Hiervoor is het noodzakelijk dat het voorraadbeheerproces ondersteund wordt door **een geautomatiseerd informatiesysteem**. Bestellingen dienen (automatisch) geplaatst te kunnen worden door middel van barcode-scanning. In het kader van traceerbaarheid en verbruiksregistratie dienen materialen ook gescand te worden bij **verbruik op de HCK**.

Naast de praktische uitvoering dient aan de hand van **Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's)** gemonitord te worden hoe effectief en efficiënt het voorraadbeheer ingeregeld is. Indicatoren zoals totale voorraadwaarde, omloopsnelheid, aantal keer buiten voorraad (misgrijpen) en incurante voorraad (derving) geven een goed beeld van het totale voorraadbeheerproces.

Tot slot

Het onvoorspelbare karakter en de hoge mate aan variabiliteit in procedures, in combinatie met veel maat-gevoelige materialen zorgt er voor dat er "veel" voorraad nodig is op een HCK. Des te meer reden om hier zeer kritisch naar te blijven kijken.

Goed voorraadbeheer op een HCK zorgt voor minder kosten en meer efficiency, maakt het proces minder afhankelijk van individuele medewerkers en leidt tot minder ad-hoc herstelacties.

Meer informatie? Neem contact op met de auteur:

J.H.A. (Alex) Laurensen MBA

Adviseur, project- en interimmanager H2W Partners

M: +31 (0) 629 186 815

E: laurensen@h2w.nl

I: www.h2w.nl

